

Uchwała nr ...../ .... /22
Rady Powiatu w Jaworze
z dnia ..... 2022 r.

Projekt uchwały zaopiniowany
na posiedzeniu Zarządu Powiatu
w dniu 20.04.2022 r.

**w sprawie przyjęcia Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji rynku pracy
Powiatu Jaworskiego**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 528 ze zm.) w zw. z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) oraz art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 690 ze zm.) Rada Powiatu w Jaworze uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uchwala się Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji rynku Pracy Powiatu Jaworskiego, będący częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021 – 2025, przyjętej uchwałą nr XXXII/162/20 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 30 grudnia 2020 r.

2. Program określony w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Jaworze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący
Rady Powiatu w Jaworze

Roman Sadowski

Uzasadnienie do uchwały

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy m.in. opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Ponieważ przyjęta uchwałą nr XXXII/162/20 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 30 grudnia 2020 r. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021 – 2025 nie zawiera tego programu, podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.

STAROSTA
Aneta Kucharzyk
Aneta Kucharzyk

Uchwała nr ...../ .... /22
Rady Powiatu w Jaworze
z dnia ..... 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji rynku pracy
Powiatu Jaworskiego**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 528 ze zm.) w zw. z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) oraz art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 690 ze zm.) Rada Powiatu w Jaworze uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uchwala się Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji rynku Pracy Powiatu Jaworskiego, będący częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021 – 2025, przyjętej uchwałą nr XXXII/162/20 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 30 grudnia 2020 r.

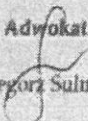
2. Program określony w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Jaworze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący
Rady Powiatu w Jaworze

Roman Sadowski

Adwokat

Grzegorz Sulinski

Załącznik do uchwały nr .....
Rady Powiatu Jaworskiego
z dnia ..... 2022 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PROMOCJI ZATRUDNIENIA
ORAZ AKTYWIZACJI
LOKALNEGO RYNKU PRACY**

NA LATA 2021 – 2025

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
ROZDZIAŁ I	6
PODSTAWY FORMALNE TWORZENIA PROGRAMU/ POWIĄZANIE PROGRAMU Z DOKUMENTAMI UNIJNYMI, KRAJOWYMI, REGIONALNYMI I LOKALNYMI	6
ROZDZIAŁ II	8
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI NA DOLNOŚLĄSKIM RYNKU PRACY ORAZ RYNKU PRACY POWIATU JAWORSKIEGO w 2019 r.	8
ROZDZIAŁ III	14
STRUKTURA BEZROBOCIA ORAZ ANALIZA GRUP OSÓB BEZROBOTNYCH NAPOTYKAJĄCYCH NA TRUDNOŚCI W DOSTĘPIE DO ZATRUDNIENIA - GRUPY RYZYKA.....	14
A. OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE	14
B. BEZROBOCIE WŚRÓD KOBIET	15
C. BEZROBOTNI MIESZKAŃCY WSI	20
D. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE	21
E. OSOBY 50 PLUS.....	27
ROZDZIAŁ IV OFERTY PRACY I POTRZEBY PRACODAWCÓW w 2019 roku	28
ROZDZIAŁ V OBSZARY DZIAŁAŃ NA LATA 2021 – 2025.....	30
1. OBSZARY DZIAŁAŃ POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W JAWORZE	30
2. OCZEKIWANE EFEKTY Z REALIZACJI DZIAŁAŃ.....	31
PODSUMOWANIE	32
SPIS WYKRESÓW	33
WYKAZ TABEL	33

WPROWADZENIE

Jednym z podstawowych czynników decydujących o możliwościach i potencjale województw i powiatów w zakresie rozwoju gospodarczego jest liczba zamieszkujących je ludności. Prognoza ludności Polski opracowana przez GUS wg. województw do roku 2050 wskazuje, że w tym okresie następować będzie systematyczne zmniejszenie się ludności Polski. W takiej samej sytuacji demograficznej znajduje się województwo dolnośląskie. Przewiduje się, że liczba ludności województwa w latach 2013-2050 zmniejszy się o 414,6 tys. mieszkańców, w tym w latach 2013-2030 o 127,6 tys. osób tj. o 4,6 %. Spadek liczby ludności następować będzie przede wszystkim w miastach. Jednocześnie prognoza GUS przewiduje następujące zmiany w strukturze wieku ludności województwa dolnośląskiego:

- zmniejszenie liczby ludności w wieku 0 - 17 lat o 139,8 tys. osób, w tym w latach 2014-2030 o 70,2 tys. osób,
- znaczący spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym - o 480,0 tys. osób, który będzie w latach 2015 -2030 wynosił – o 175,4 tys. osób,
- największy spadek ludności w wieku produkcyjnym nastąpi w podgrupie mobilnej - 18-44 lat w latach 2013-2030 wyniesie on 296,1 tys. osób,
- wzrost liczebności grupy w wieku poprodukcyjnym w latach 2013-2050 do 836,4 tys. osób tj. o 44,4%. Do roku 2030 wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym wyniesie 104,0 tys. osób,
- obciążenie ludności w wieku produkcyjnym ludnością będąca poza tym wiekiem będzie coraz większe, w 2013 roku wynosiło 55,0%, a w roku 2030 wyniesie 62,9%, natomiast w roku 2050 aż 78,5%. Oznacza to, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadają będzie 78 osób spoza tego wieku (osoby młode i w wieku emerytalnym).¹

Powiat jaworski natomiast na dzień 31 grudnia 2019 r. liczył **50 116 mieszkańców**, z czego 51,0% stanowiły kobiety, a 49,0% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców zmalała o 4,8%. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu jaworskiego w 2050 roku wynosi 38 781, z czego 19 523 to kobiety, a 19 258 mężczyźni. Średni wiek mieszkańców to 42,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.²

Planując działania skierowane do mieszkańców danego obszaru należy mieć na uwadze jego potrzeby i przyszłe zmiany, które na nim wystąpią. Każda usługa i każdy instrument rynku pracy mają swoją specyfikę ale wszystkie mają jeden cel, którym jest doprowadzenie bezrobotnych mieszkańców do zatrudnienia. W celu usystematyzowania działań i określenia priorytetów lokalnej polityki rynku pracy, na podstawie prowadzonych analiz sytuacji na rynku pracy w województwie i powiecie jaworskim, sprawozdań z działalności urzędu w latach poprzednich, z uwzględnieniem zapisów zawartych w strategicznych dokumentach odnoszących się do rynku pracy na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym a także na podstawie art. 9, ust 1 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy sporządzono Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2021 – 2025.

Niniejszy Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2021 – 2025, zwany dalej Programem, stanowi kontynuację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy, który Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze realizował do 2020 roku.

Celem Programu jest dążenie do zwiększenia poziomu aktywności i mobilności zawodowej ludności zamieszkałej na terenie powiatu jaworskiego, w szczególności osób bezrobotnych zagrożonych marginalizacją społeczną, poprzez promocję zatrudnienia i dostosowywanie do potrzeb lokalnego rynku pracy struktury i narzędzi wykorzystywanych do realizacji Programu.

¹ Dolnośląski Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2019 r., str.8;

² Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021-2025, str.8;

Adresatami programu a tym samym usług i instrumentów rynku pracy są osoby bezrobotne i poszukujące pracy zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy, pracodawcy i przedsiębiorcy oraz pracownicy objęci wsparciem w ramach środków KFS.

Program ten, ze względu na zmieniającą się sytuację na rynku pracy ma charakter czasowy i przewiduje możliwość weryfikacji jego założeń w trakcie realizacji w przypadku wystąpienia znaczących zmian społeczno-gospodarczych, warunkujących konieczność zmiany przyjętych kierunków działań oraz w przypadku zmiany przepisów prawa mających wpływ na jego realizację.

Realizacja działań nakreślonych w niniejszym programie uzależniona jest od zadań występujących w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz od wszelkich inicjatyw mających na celu aktywizację osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Na podejmowane w ramach programu działania istotny wpływ będzie miała także wysokość środków Funduszu Pracy otrzymanych na realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz pozyskanych przez Urząd środków krajowych oraz środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Częścią integralną Programu będą coroczne sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Jaworze prezentujące działania zrealizowane w ramach przyjętych priorytetów/założeń.

ROZDZIAŁ I

PODSTAWY FORMALNE TWORZENIA PROGRAMU/ POWIĄZANIE PROGRAMU Z DOKUMENTAMI UNIJNYMI, KRAJOWYMI, REGIONALNYMI I LOKALNYMI

Podstawowym aktem prawnym wskazującym na konieczność opracowania *Programu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie jaworskim na lata 2021 – 2025* jest **Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**. Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy do zadań samorządu powiatu należy opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Na podstawie art. 12 pkt. 9c ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym do wyłącznej właściwości rady powiatu należy m.in. uchwalanie powiatowego programu przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Założone w dokumencie obszary działań są zgodne z dokumentami programowymi oraz strategicznymi na poziomie unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnymi. Istotnym dokumentem pokazującym kierunek działań UE jest „**W kierunku zrównoważonej Europy 2030 r.**”. W 2015 roku ONZ przyjął agendę 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju. UE odegrała kluczową rolę w jej formowaniu i zobowiązała się do jej wdrażania. Wśród głównych inicjatyw Komisji Europejskiej do 2030 roku należy wyszczególnić kwestię wzrostu gospodarczego i godnej pracy. Zawarte w dokumencie zapisy wskazują na konieczność wsparcia osób bezrobotnych w powrocie na rynek pracy, co jest zgodne z założeniami niniejszego programu.

Na poziomie krajowym należy wskazać, iż zgodnie z art. 3 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zadania państwa w przedmiotowym zakresie realizowane są na podstawie **Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia**. Dokument ten zawiera wytyczne, które są uwzględniane przez samorządy województw przy opracowywaniu regionalnych planów działań na rzecz zatrudnienia, określających priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób, które wymagają objęcia wsparciem.

Na poziomie regionalnym istotną rolę pełni **Dolnośląski Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia** oraz „**Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030**”, w której zawarto diagnozę sytuacji rynku pracy w województwie dolnośląskim, a także założenia, które odnoszą się do działań z zakresu rynku pracy zawarte w celu strategicznym 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego, cel operacyjny 3.3 Doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy poprzez kształtowanie i rozwój usług edukacyjnych i społecznych ukierunkowanych na wzmocnienie rynków pracy oraz wspieranie i pobudzanie aktywności zawodowej mieszkańców regionu. Z kolei Dolnośląski Regionalny Plan Działań wskazuje na główne wyzwania na polskim rynku pracy, m.in.:

- Niekorzystna sytuacja demograficzna - prognozowany spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym powoduje konieczność sięgnięcia do niewykorzystanych zasobów pracy, tj. osób 50+, osób biernych zawodowo, osób niepełnosprawnych i kobiet, w tym do grup najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne i bezrobocie długoterminowe.
- Niska aktywność zawodowa - wg BAEL w II kwartale 2018 roku aktywni zawodowo stanowili 56,5% ludności w wieku 15 lat i więcej. Współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn (64,9%) był znacznie wyższy niż kobiet (48,8%). Duża luka po stronie kobiet wskazuje, że do tej grupy należy kierować działania służące pobudzeniu obecności na rynku pracy. Niski odsetek aktywnych zawodowo wśród osób w wieku 55-64 lata (50,6%) wskazuje, że również jest to grupa w której drzemią rezerwy dla rynku pracy.
- Niedopasowanie kwalifikacji pracowników do wymagań rynku pracy - zachodzące zmiany technologiczne, w tym w związku z wprowadzaniem tzw. cyfrowej gospodarki 4.0 sprawiają, że posiadane kwalifikacje w szybkim tempie ulegają dezaktualizacji, nie przystając do potrzeb nowoczesnej gospodarki, stąd istotne jest podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania niedopasowaniu kwalifikacji. Ważną rolę do odegrania w tym procesie mają m.in.: Krajowy Fundusz Szkoleniowy, Fundusze Europejskie oraz wdrażanie koncepcji uczenia się przez całe życie.

Dolnośląski Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2019 r. określił cel szczegółowy bezpośrednio skierowany do urzędów pracy, tj. KPDZ/2019 Dostosowanie działań urzędów pracy do zmieniającego się rynku pracy, jak i kierunki działań w Priorytecie 1 - Wzrost aktywności zawodowej oraz edukacyjnej mieszkańców regionu jako czynnik zwiększający adaptacyjność mieszkańców Dolnego Śląska na regionalnym rynku pracy, tj.:

- przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu i związanemu z tym wykluczeniu zawodowemu i społecznemu,
- poprawa jakości zasobów siły roboczej (osób bezrobotnych i poszukujących pracy), z uwzględnieniem potrzeb pracodawców,
- wspieranie działań związanych z podnoszeniem i aktualizacją kwalifikacji dostosowanych do potrzeb pracodawców, służących poprawie zdolności do zatrudnienia oraz podnoszeniu poziomu aktywności zawodowej bezrobotnych i poszukujących pracy na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy poprzez m.in. opracowywanie i realizację założeń Indywidualnych Planów Działań oraz szkolenia,
- stymulowanie wzrostu zatrudnienia w regionie poprzez wspieranie podejmowania działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne,
- wspieranie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- wzrost aktywności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców regionu, szczególnie osób w starszych grupach wiekowych (powyżej 50 roku życia) oraz osób niepełnosprawnych.

W odniesieniu do powiatu jaworskiego Program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy jest spójny ze **Strategią rozwoju powiatu jaworskiego** na lata 2014 - 2020, w szczególności w zakresie celu strategicznego 1. Rozwój gospodarczy to fundament oczekiwanych zmian i wyszczególnionych w jego ramach celów operacyjnych, w tym w celu operacyjnym 2. Rozwój rynku pracy. Strategia zakłada w tym obszarze poniższe działania:

- Podnoszenie i zmiana kwalifikacji bezrobotnych,
- Rozwój pośrednictwa pracy,
- Zwiększenie dostępności przedsiębiorców do pracowników o pożądanym kwalifikacjach.

Program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowi także na poziomie lokalnym część **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021 – 2025**. W dokumencie tym zawarto zapisy odnoszące się do zagadnień związanych z rynkiem pracy – w ramach celu strategicznego 2. Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami, chorych, seniorów oraz rodzin tych grup w celu ich integracji oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu. Strategia zakłada w tym obszarze poniższe działania:

- wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez świadczenie usług w ramach informacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- organizowanie szkoleń i zajęć motywujących dla osób niepełnosprawnych,
- podjęcie działań w celu tworzenia podmiotów ekonomii społecznej (np. ZAZ, spółdzielni socjalnej, rozbudowa istniejącego WTZ).

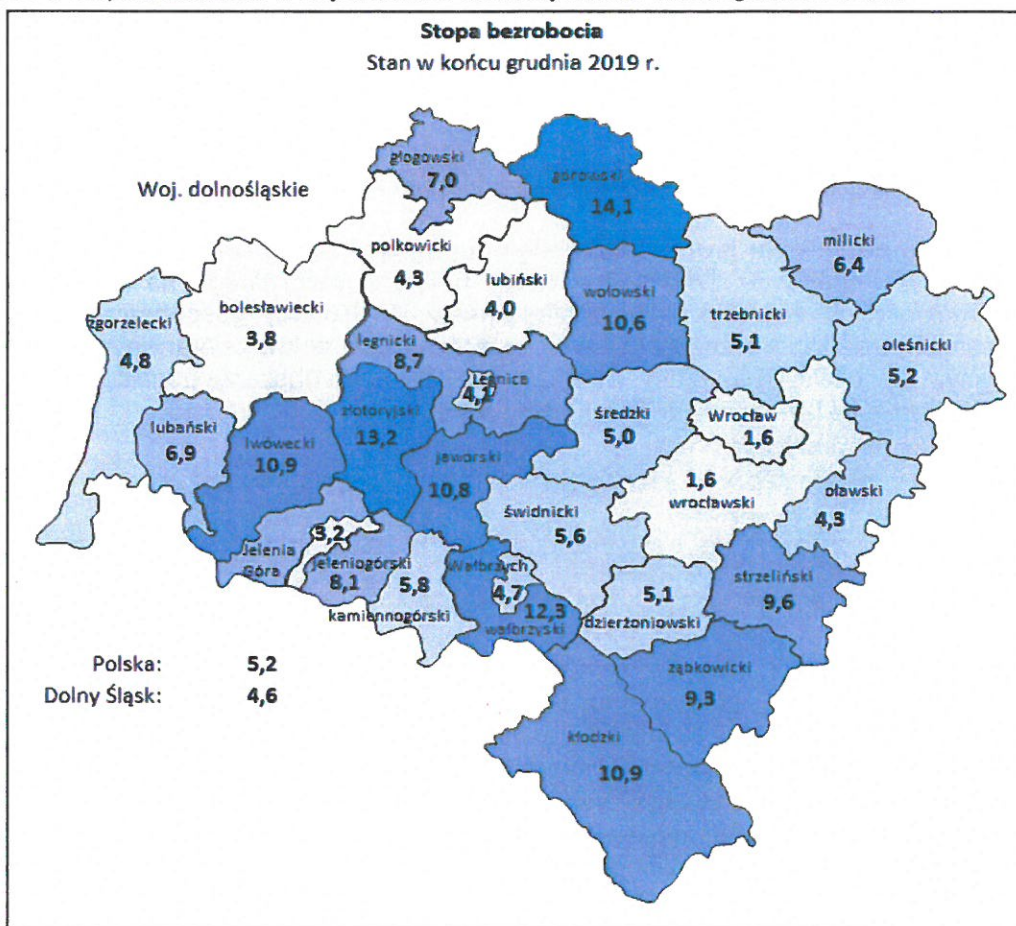
W trakcie tworzenia Programu wykorzystano materiały statystyczne opracowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze oraz Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy. Posłużono się także informacjami zamieszczonymi w ww. strategiach i publikacjach dotyczących rynku pracy.

ROZDZIAŁ II

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI NA DOLNOŚLĄSKIM RYNKU PRACY ORAZ RYNKU PRACY POWIATU JAWORSKIEGO w 2019 r.

W grudniu 2019 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie dolnośląskim wyniosła 4,6%, w Polsce 5,2%. Pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy 10 495 miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, tj. 1 927 ofert mniej niż w listopadzie 2019. Na 1 zgłoszone wolne miejsce pracy przypadało przeciętnie 0,8 nowo zarejestrowanego bezrobotnego. Najwięcej ofert pracy (powyżej 500) odnotowano w powiatach: wrocławskim grodzkim (4075) wrocławskim ziemskim (1 215), oławskim (1 178), świdnickim (943).

Wykres 1. Stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim na koniec grudnia 2019 r.

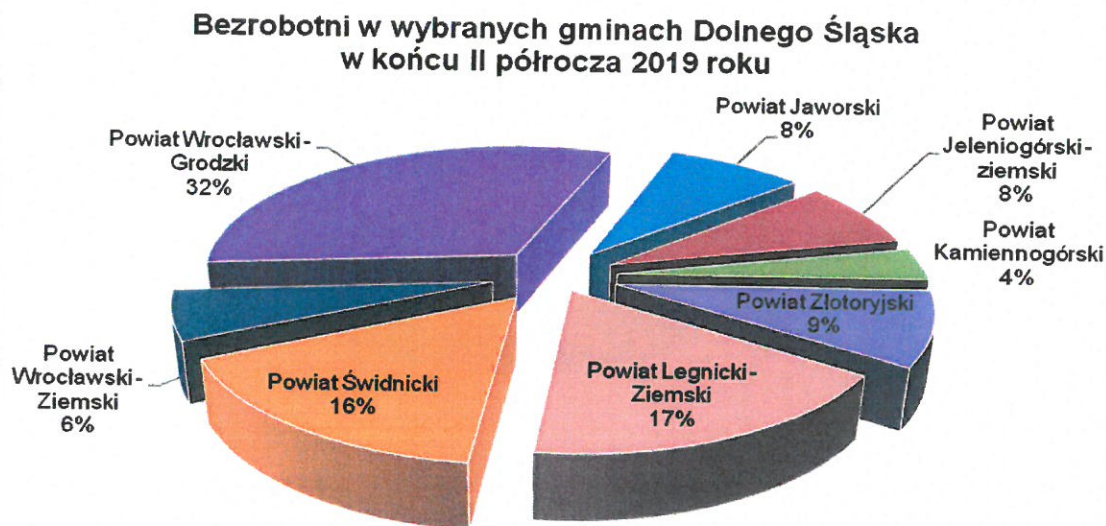

Źródło: Informacja o sytuacji na rynku pracy w woj. dolnośląskim w grudniu 2019 roku
http://www.dwup.pl/www/news/3/c/483/Informacja-o-sytuacji-na-ryнку-pracy-w-woj_-Dolnoslaskim-w-grudniu-2019-roku_

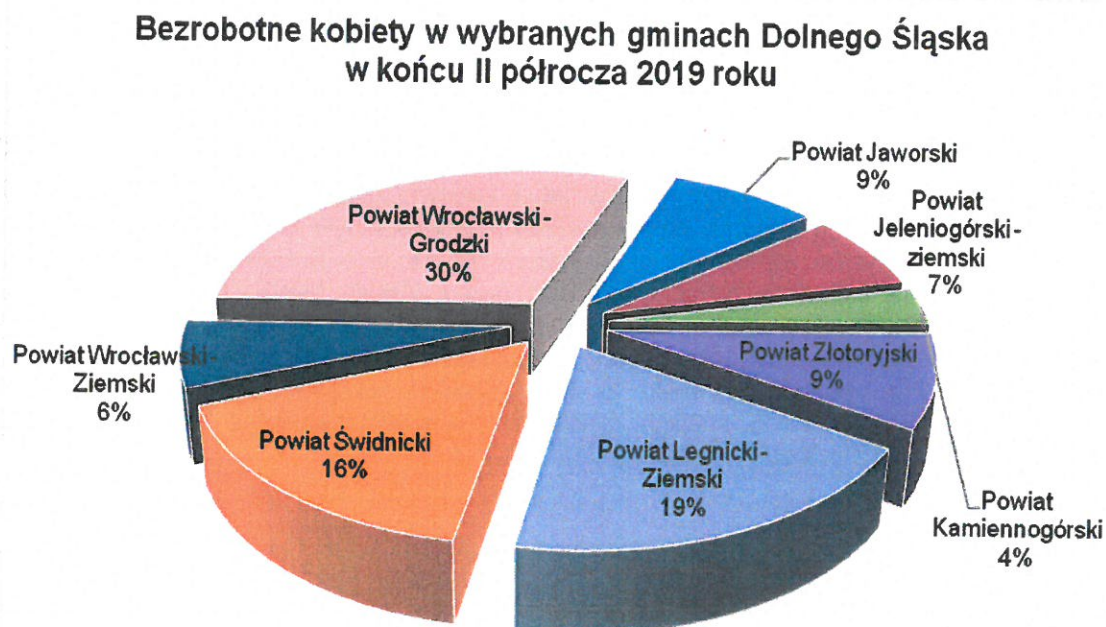
W końcu grudnia 2019 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego odnotowano 56 022 osób bezrobotnych, w tym kobiety stanowiły 54,9%. Jest to 6 820 osób mniej niż w końcu grudnia 2018 r., co oznacza nadal utrzymujący się około 10,9% spadek rok do roku. W okresie sprawozdawczym odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu do stanu na dzień 30.11.2019 o 575 osób. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego tendencja jest podobna, ponieważ wówczas odnotowano wzrost o 909 osób. Taki wynik jest potwierdzeniem zjawiska sezonowości jakie jest charakterystyczną cechą polskiego rynku pracy, co oznacza, że w miesiącach rozpoczynających i kończących rok bezrobocie wzrasta, a następnie sytuacja na rynku pracy ożywia się.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego na koniec IV kwartału 2019 roku stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy tj. 12 120 osób (13 971 osób na koniec IV kwartału 2018). Kobiety stanowiły 58,2% tej grupy bezrobotnych (58,3% na koniec IV kwartału 2018). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca tj. 6 491 osób (6 941 osób na koniec IV kwartału 2018.). Kobiety stanowiły 44,7% tej grupy bezrobotnych (45,6% na koniec IV kwartału 2018.).³

Wykres 2. Liczba bezrobotnych w wybranych gminach Dolnego Śląska wg stanu na koniec II półrocza 2019 r.

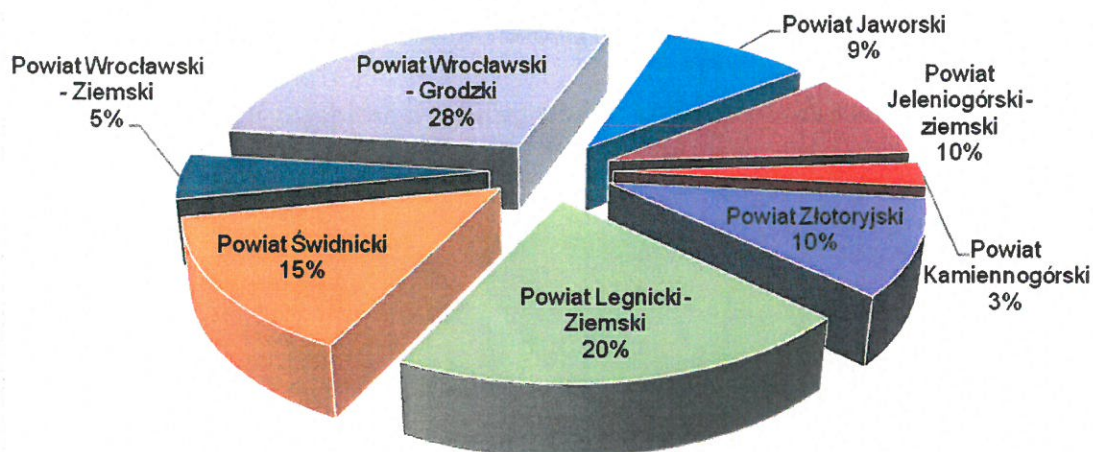
Wykres 3. Liczba bezrobotnych kobiet w wybranych gminach Dolnego Śląska wg stanu na koniec II półrocza 2019 r.

³ Informacja o sytuacji na rynku pracy w woj. dolnośląskim w grudniu 2019 roku http://www.dwup.pl/www/news/3/c/483/Informacja-o-sytuacji-na-ryнку-pracy-w-woj_-Dolnoslaskim-w-grudniu-2019-roku_

Wykres 4. Liczba bezrobotnych długotrwale w wybranych gminach Dolnego Śląska wg stanu na koniec II półrocza 2019 r.

Bezrobotni długotrwale w wybranych gminach Dolnego Śląska w końcu II półrocza 2019 roku

Źródło: Informacja o sytuacji na rynku pracy w woj. dolnośląskim w grudniu 2019 roku
http://www.dwup.pl/www/news/3/c/483/Informacja-o-sytuacji-na-ryнку-pracy-w-woj_-Dolnoslaskim-w-grudniu-2019-roku_

W latach 2016-2018 nastąpiło wyhamowywanie tendencji spadkowej, które jest związane z osiągnięciem względnie niskiego poziomu bezrobocia i z brakiem pola do równie dużego postępu jak w latach wcześniejszych. Świadczą o tym dane ilustrujące spadek liczby bezrobotnych (w poszczególnych latach w tys. osób):

- 2014 – 32,0
- 2015 – 21,6
- 2016 – 14,0
- 2017 – 17,2
- 2018 – 6,0
- 2019 - 6,8.

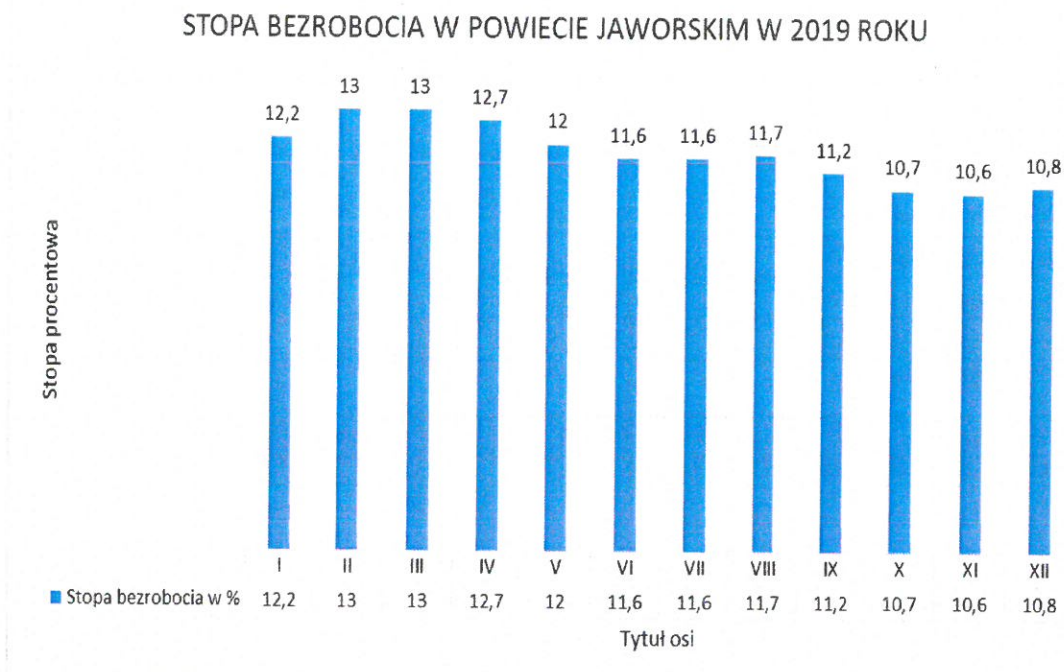
Względnie dobra sytuacja na rynku pracy w całym województwie nie oznacza braku problemów we wszystkich powiatach regionu. Zróżnicowania powiatowe były w 2019 r. znacznie mniejsze niż wcześniej, ale nadal istotne. Tylko w jednym powiecie – bolesławieckim – zanotowano w ciągu roku brak zmian bezrobocia, ale było ono i zostało niskie (3,8% i 1,3 tys. osób). W pozostałych 29 powiatach bezrobocie zmalało. Najwyższy spadek stopy bezrobocia wystąpił w powiatach: legnickim (o 2,0 p. proc.), głogowskim i jaworskim (po 1,8 p. proc.) oraz złotoryjskim (1,7 p. proc.). Pozwoliło to tym powiatom przesunąć się na liście krajowej odpowiednio o 30, 27, 9 i 5 pozycji. Zwykle był to efekt znacznego wzrostu zatrudnienia w wyniku pojawienia się dużych inwestycji w powiatach.⁴

Odnosząc się do sytuacji w powiecie jaworskim na koniec 2019 roku osób pozostających bez zatrudnienia, które dokonały rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jaworze było **1 698 osób**, w tym **935 kobiet**, **314 osób** z prawem do zasiłku. Na koniec stycznia 2019 roku liczba osób zarejestrowanych wyniosła **2 081 osób**. W ciągu roku **nastąpił spadek o 383 osoby**. Stopa rejestrowanego bezrobocia w końcu grudnia 2019 roku wynosiła w powiecie **10,8 %** i była o 1,4 punkta procentowego niższa niż w grudniu 2018 roku (12,2 %). Liczba osób bezrobotnych

⁴ Rynek pracy w województwie dolnośląskim w 2019 r., wroclaw.stat.gov.pl.

w powiecie jaworskim na przestrzeni 2019 roku wykazywała tendencję spadkową. Tendencję tę odnotowano także w poszczególnych grupach osób bezrobotnych co obrazują dane statystyczne zebrane w tabeli 1.

Wykres 5. Stopa bezrobocia w powiecie jaworskim w 2019 roku

Źródło: opracowania statystyczne PUP w Jaworze

Tabela 1. Dane statystyczne dotyczące liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych na początku i na końcu 2019 roku

	Styczeń 2019	Grudzień 2019
Ogółem liczba osób zarejestrowanych	2 081	1 698
Liczba osób do 30. roku życia	524	412
Liczba osób po 50. roku życia	580	485
Pozostali w wieku 31 lat - 49 lat	977	801
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	1 109	904
Liczba osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	485	420
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	792	628
Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	267	225
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	323	291
Bezrobotni niepełnosprawni	108	104

Źródło: opracowania statystyczne PUP w Jaworze

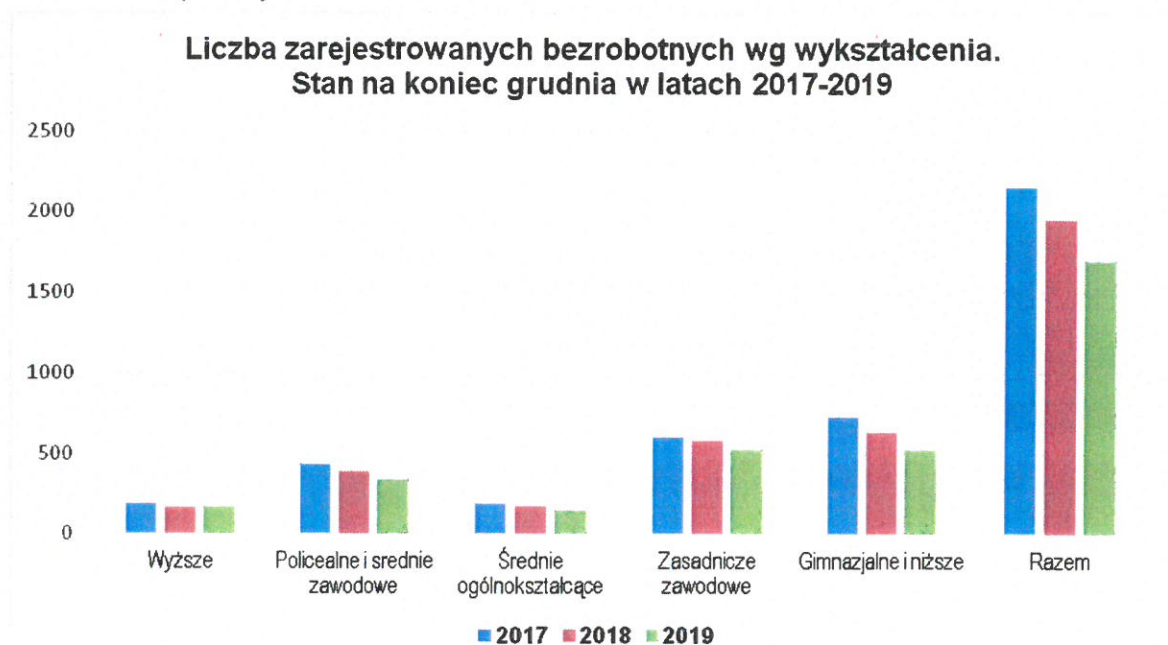
Tabela 2. Struktura udziału osób bezrobotnych ogółem wg miast i gmin w powiecie jaworskim wg stanu na koniec II półrocza 2019 roku

Powiat jaworski								
Lp.	Miasto lub gmina	Liczba bezrobotnych ogółem	w tym		z grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy			
			kobiety	będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 30 roku życia	w tym do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni
1	gmina miejska Jawor	578	319	474	151	62	163	242
2	Bolków-miasto	225	115	187	41	17	72	136
3	Bolków-obszar wiejski	341	192	310	73	30	109	232
4	gmina wiejska Męcinka	142	72	127	31	20	36	87
5	gmina wiejska Mściwojów	139	88	116	45	17	33	62
6	gmina wiejska Paszowice	160	84	127	39	24	39	78
7	gmina wiejska Wądroże Wielkie	113	65	100	32	15	33	67
Razem powiat		1698	935	1441	412	185	485	904

Źródło: opracowania statystyczne PUP w Jaworze

Z analizy liczby rejestrujących się w urzędzie pracy bezrobotnych mieszkańców poszczególnych miast i gmin w powiecie jaworskim wynika jednoznacznie, iż największą liczbę stanowili mieszkańcy miasta Jawora i gminy Bolków. Z terenów tych równie najliczniej rejestrowały się kobiety i osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym długotrwale bezrobotne. Nie bez znaczenia jest oczywiście liczba ludności zamieszkująca miejscowości z tabeli 2 jak i ograniczona mobilność w dojeździe do potencjalnego miejsca pracy, szczególnie w systemie zmianowym. Natomiast zbadanie liczby osób bezrobotnych ze względu na poziom wykształcenia i wiek pokazało, iż najwięcej osób pozostających bez pracy posiadało wykształcenie podstawowe i niższe oraz zawodowe a największy odsetek osób bezrobotnych reprezentowały osoby w grupie wiekowej 25 – 34 lata a tuż za nią osoby do 44 roku życia.

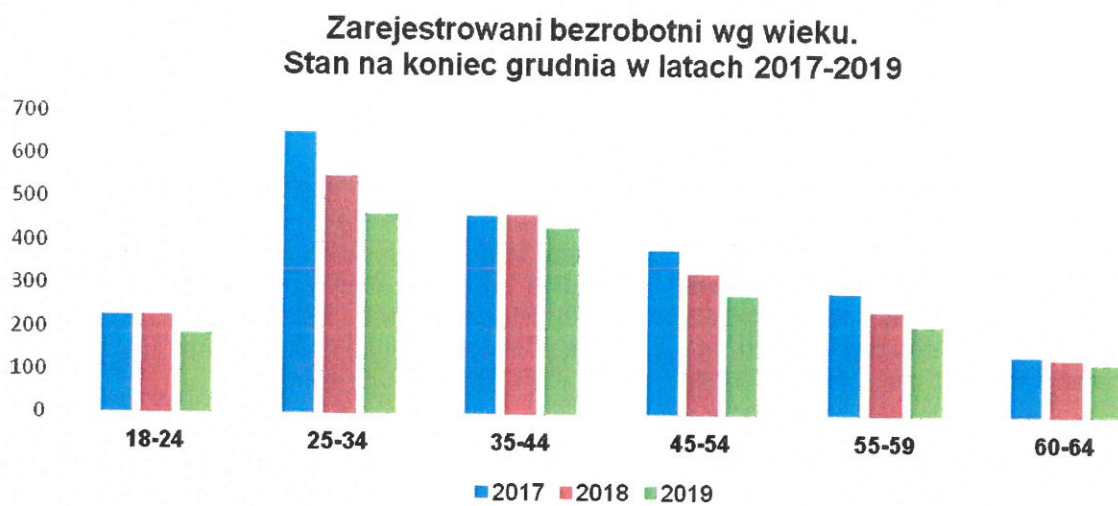
Tabela 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wykształcenia. Stan na koniec grudnia 2017-2019 roku /powiat jaworski/

Źródło: opracowania statystyczne PUP w Jaworze

Tabela 4. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wieku. Stan na koniec grudnia 2017-2019 roku /powiat jaworski/

Źródło: opracowania statystyczne PUP w Jaworze

ROZDZIAŁ III

STRUKTURA BEZROBOCIA ORAZ ANALIZA GRUP OSÓB BEZROBOTNYCH NAPOTYKAJĄCYCH NA TRUDNOŚCI W DOSTĘPIE DO ZATRUDNIENIA - GRUPY RYZYKA

Doświadczenia wynikające z obserwacji rynku pracy, aktywizacji osób bezrobotnych oraz dane statystyczne wskazują na występowanie grup osób, które napotykają na dodatkowe bariery w dostępie do zatrudnienia. Występowanie takich czynników jak duża liczebność grup w stosunku do ogółu osób zarejestrowanych czy czas pozostawania poza rynkiem pracy pozwoliły na wytypowanie grup ryzyka, do których przynależą osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Do czynników warunkujących szanse na podjęcie pracy należy zaliczyć: płeć, miejsce zamieszkania, wiek i niepełnosprawność.

A. OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE

Według definicji określonej w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy długotrwale bezrobotny to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Z analizy danych statystycznych wynika, że osoby długotrwale bezrobotne stanowią ponad połowę wszystkich osób bezrobotnych.

Osoby długotrwale bezrobotne to jedna z tych grup, których aktywizacja zawodowa jest szczególnie utrudniona. Długie pozostawanie poza rynkiem pracy to szczególnie trudny czas, nie tylko z uwagi na aspekt finansowy, ale także psychologiczny i społeczny. Często występujące bariery w tej grupie to sytuacja rodzinna uniemożliwiająca podjęcie pracy w danym okresie czasu, niskie kwalifikacje, niedostosowane umiejętności do oczekiwań pracodawców, braku wyuczonego zawodu, brak doświadczenia zawodowego, względy ekonomiczne dotyczące głównie ofert stażowych, gdzie stypendium jest znacznie niższe w porównaniu do minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz niska samoocena po dotychczasowych niepowodzeniach w trakcie szukania pracy. Powyższe czynniki uzasadniają zakwalifikowanie długotrwale bezrobotnych do grupy osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Swoistym ograniczeniem jest także chęć podjęcia zatrudnienia, która jest uzależniona od rachunku kosztów i korzyści związanych z krokiem w kierunku podjęcia pracy a dalszym pozostawaniem osobą bezrobotną. Wielokrotnie druga opcja z punktu widzenia osób długotrwale bezrobotnych jest dla nich bardziej korzystna. Po analizie za i przeciw podjęciu zatrudnienia to głównie koszty związane z dojazdem, odpowiednim ubiorem, rezygnacją z wolnego czasu oraz ograniczenie czasu opieki nad dziećmi, dyspozycyjności czy mobilności poprzez zamknięcie w ramy czasowe codziennej pracy. Takie podejście do mającej nastąpić zmiany w związku z powrotem na rynek pracy sprzyja tendencji w tej grupie ryzyka do zmniejszenia aktywności poszukiwania pracy, do godzenia się na niższy standard życia, do godzenia się na uzależnienie od pomocy innych. Strukturę tej grupy jak i jej liczebność w latach 2017 - 2019 obrazują poniższe tabele.

W powiecie jaworskim osoby długotrwale bezrobotne w okresie poddanym analizie stanowili ponad połowę ogółu osób zarejestrowanych podobnie jak osoby długotrwale bezrobotne niepełnosprawne w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych osób niepełnosprawnych. Wewnątrz tej grupy ryzyka w bardziej niekorzystnej sytuacji znajdowały się kobiety, których liczba w każdym roku była wyższa aniżeli mężczyzn oraz osoby w wieku po 30. roku życia. W tej grupie ryzyka również można zaobserwować znaczący spadek osób zarejestrowanych w stosunku do 2017 roku o 245 osób w liczbie ogółem, o 122 mężczyzn i 123 kobiety, 36 osób niepełnosprawnych, 108 osób po 50 roku życia.

Tabela 5. Długotrwanie bezrobotni w powiecie jaworskim oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2017 – 2019

Rok	Osoby bezrobotne		
	ogółem	długotrwanie powyżej 12 miesięcy	% udział osób długotrwanie bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych
2019	1 698	904	53,24 %
2018	1 956	1 082	55,31 %
2017	2 154	1 149	53,35%

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Tabela 6. Struktura grupy ryzyka - osób długotrwanie bezrobotnych w latach 2017, 2018 i 2019 – stan na koniec 4 kwartału

w podziale na podgrupy	2017		2018		2019	
	długotrwanie bezrobotni	w tym kobiety	długotrwanie bezrobotni	w tym kobiety	długotrwanie bezrobotni	w tym kobiety
ogółem	1 149	648	1 082	629	904	525
mężczyźni	501	x	453	x	379	x
do 30 r. życia	217	170	209	173	165	140
po 30. r. ż. do 49 r. ż.	517	329	502	322	432	275
po 50. roku życia	415	149	371	134	307	110
niepełnosprawni	94	32	65	20	58	22

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

B. BEZROBOCIE WŚRÓD KOBIET

Kolejną cechą, która kształtuje zachowania osób pozostających bez pracy, wpływającą na ich aktywność zawodową jest płeć. Odmiennosc ról i funkcji życiowych powoduje, że kobiety znacznie częściej są w grupie osób zagrożonych bezrobociem, nawet długotrwałym. Na aktywność zawodową kobiet ma wpływ decyzja o założeniu rodziny lub macierzyństwie. Część kobiet po skończonej edukacji od razu wchodzi na rynek pracy, część dopiero w trakcie lub po wychowaniu dzieci. Jednak im dłuższy okres takiej dezaktywizacji, tym trudniejszy jest powrót do zawodowej aktywności. Można to zaobserwować, gdy analizuje się współczynnik aktywności zawodowej i strukturę bezrobotnych, które uwzględniają jednocześnie podział według płci i wieku. Największy odsetek aktywnych zawodowo mężczyzn jest w grupie wieku 25–44 lata (około 90%). Dużo mniejszy jest udział kobiet, w analogicznej grupie wiekowej. Dopiero w wieku 40-49 lat obserwuje się największy udział kobiet na rynku pracy⁵

Analiza danych statystycznych jednoznacznie wskazuje na trudniejszą sytuację kobiet na rynku pracy. Nie jest to jednak wyłącznie specyfika polskiego rynku pracy. Promowana przez Unię

⁵ Wybrane aspekty rynku pracy w 2018 r., GUS, Warszawa 2019, s. 19-20.

Europejską równość szans w dostępie do zatrudnienia wskazuje, że jest to problem wielu krajów europejskich. Niższy poziom zatrudnienia i aktywności zawodowej kobiet, konieczność reintegracji zawodowej po okresie wychowywania dziecka, schematyczne określanie ról i możliwości zawodowych, stanowią poważne wyzwania dla służb zatrudnienia i podmiotów działających w obszarze rynku pracy.

Realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze co roku programy i udzielane w ramach nich wsparcie, podejmowanie działań zmierzających do pobudzenia aktywności zawodowej wśród kobiet, ich wsparcie przy współfinansowaniu kosztów opieki nad dziećmi i zmieniający się lokalny rynek pracy skutkują zmniejszeniem liczby osób w tej grupie ryzyka we wszystkich podgrupach przedstawionych w poniższych tabelach. Jednakże poniższe dane obrazują także wzrost na przestrzeni badanych lat liczby kobiet bezrobotnych w stosunku do ogółu zarejestrowanych na co składa się przede wszystkim pełnienie odmiennych ról w społeczeństwie oraz prowadzona polityka prorodzinna i związane z tym istotne wsparcie finansowe rodzin. Liczba rejestrujących się kobiet w obserwowanych latach rokrocznie spadała ale kobiety nadal stanowiły ponad połowę rejestrujących się osób.

Tabela 7. Bezrobotne kobiety w powiecie jaworskim oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec grudnia w latach 2017 – 2019

Rok	Bezrobotne kobiety		
	Zarejestrowani ogółem	Zarejestrowane kobiety	% Udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych
2019	1 698	935	55,06 %
2018	1 956	1 087	55,57 %
2017	2 154	1 134	52,65 %

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Tabela 8. Liczba rejestracji bezrobotnych kobiet w powiecie jaworskim w ciągu roku w latach 2017 – 2019

Liczba rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jaworze w ciągu roku					
	Zarejestrowani ogółem	Kobiety zamieszkałe w mieście	Kobiety zamieszkałe na wsi	Kobiety długotrwale bezrobotne	Liczba osób długotrwale bezrobotnych ogółem
2019	2 739	1 334	585	466	797
2018	3 182	1 600	701	583	1 046
2017	3 683	1 765	758	565	1 079
RAZEM	9 604	4 699	2 044	1 614	2 922
% udział kobiet w liczbie rejestracji	X	49 %	21,2 %	16,8 %	% udział kobiet w liczbie rejestracji osób długotrwale bezrobotnych – 55,2 %

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Jak wynika z powyższej tabeli kobiety na przestrzeni 3 badanych lat rejestrowały się w większej liczbie aniżeli mężczyźni, w tym częściej rejestracji dokonywały kobiety zamieszkałe w mieście niż na wsi. Najwięcej rejestracji kobiet odnotowano w 2017 roku i z roku na rok liczba ta spadała we wszystkich podgrupach kobiet ujętych do porównania w tabeli. Choć zaobserwowano spadek kobiet w grupie osób długotrwale bezrobotnych to nadal liczba ta była wyższa niż liczba mężczyzn (w roku 2019 o 135 kobiet, w 2018 r. o 463 kobiety, w roku 2017 o 514 kobiet).

Tabela 9. Kobiety pozostające w ewidencji PUP na koniec grudnia w latach 2017-2019

Kobiety pozostające w ewidencji PUP na koniec grudnia	2017	2018	2019
OGÓŁEM	1 134	1 087	935
▪ z prawem do zasiłku	226	213	186
▪ poprzednio pracujące	1 002	971	841
▪ dotychczas niepracujące	132	116	94
▪ zamieszkałe na wsi	568	563	501
▪ bez kwalifikacji zawodowych	454	457	375
▪ bez doświadczenia zawodowego	195	180	147
▪ kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły	328	310	291
▪ będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym:	984	958	823
– do 30. roku życia	354	348	293
– po 50. roku życia	224	200	176
– długotrwale bezrobotne	648	629	526
– niepełnosprawne	47	40	42

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Tabela 10. Kobiety pozostające w ewidencji PUP na koniec stycznia i grudnia w 2019 r.

Kobiety pozostające w ewidencji PUP	na koniec stycznia 2019	na koniec grudnia 2019	odnotowany spadek (-) wzrost (+)
OGÓŁEM	1143	935	- 208
▪ z prawem do zasiłku	217	186	- 31
▪ poprzednio pracujące	1023	841	- 182
▪ dotychczas niepracujące	120	94	- 26
▪ zamieszkałe na wsi	594	501	- 93
▪ bez kwalifikacji zawodowych	472	375	- 97
▪ bez doświadczenia zawodowego	184	147	- 37
▪ kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły	323	291	- 32
▪ będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym:	993	823	- 170
– do 30. roku życia	358	293	- 65
– po 50. roku życia	208	176	- 32
– długotrwale bezrobotne	652	526	- 126
– niepełnosprawne	39	42	+3

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Szczegółowe dane w zakresie podjęć pracy w grupie osób bezrobotnych, w tym kobiet na przestrzeni lat 2017-2019 prezentuje poniższa tabela nr 11 ukazująca także skalę podjęć pracy przez osoby zamieszkałe na wsi, w tym kobiety zamieszkałe na wsi.

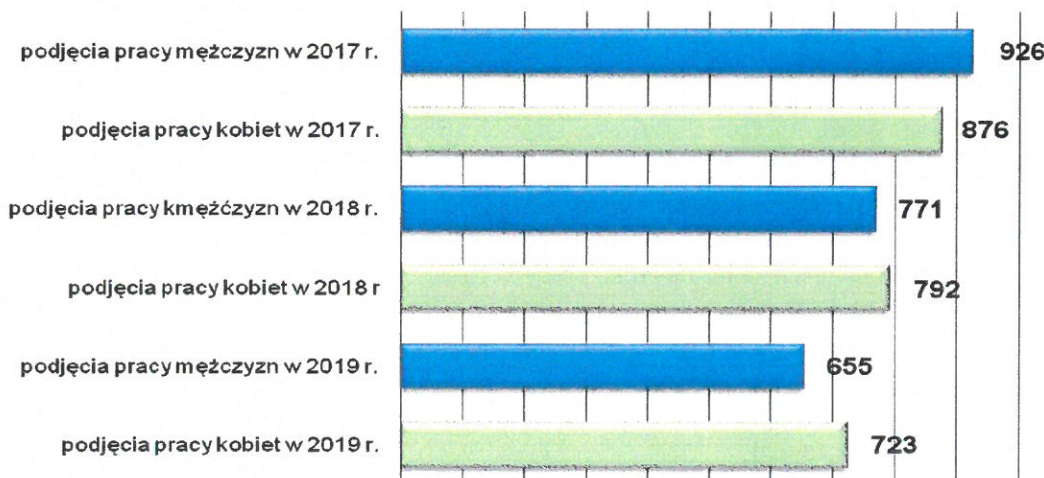
Tabela 11. Podjęcia pracy w latach 2017 – 2019 w wybranych grupach osób bezrobotnych

MIESIĄC	2019				2018				2017			
	Osoby bezrobotne ogółem (O)	w tym kobiety (K)	Zamieszkali na wsi		Osoby bezrobotne ogółem (O)	w tym kobiety (K)	Zamieszkali na wsi		Osoby bezrobotne ogółem (O)	w tym kobiety (K)	Zamieszkali na wsi	
			O	K			O	K			O	K
I	91	47	39	17	121	57	57	22	89	52	39	26
II	90	48	32	18	140	74	53	28	125	71	48	30
III	112	64	52	26	162	73	79	34	208	84	103	45
IV	144	64	115	58	190	84	76	38	179	80	89	34
V	115	52	46	19	133	54	56	16	185	85	68	30
VI	106	55	46	23	104	50	43	23	127	55	55	23
VII	91	38	39	16	100	47	51	26	110	49	58	23
VIII	111	64	51	29	97	52	35	19	132	62	61	28
IX	167	107	65	84	154	91	68	39	212	116	82	48
X	126	69	55	24	125	74	50	30	175	90	73	37
XI	113	48	32	12	110	62	50	32	142	69	67	31
XII	112	67	91	43	127	74	48	29	118	63	50	28
RAZEM	1378	723	663	369	1563	792	666	336	1802	876	793	383
% udział kobiet w podjęciach pracy	52,5 %		55,6 %		50,7 %		50,4 %		48,6 %		48,3 %	

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Z danych zaprezentowanych w powyższej tabeli wynika, iż na przestrzeni omawianych lat najczęściej podjęć pracy następowało w miesiącach kwietniu i wrześniu a w 2017 roku dodatkowo w marcu. W 2017 roku to mężczyźni znacznie częściej podejmowali pracę niż kobiety (926 razy) zarówno zamieszkali na terenie miasta jak i na terenach wiejskich. Udział % kobiet w podjęciach pracy wynosił wówczas 48,6 %. W 2018 roku liczba podjęć pracy kobiet i mężczyzn była zbliżona do siebie a udział % kobiet w podjęciach pracy oscylował w granicach 50%. Natomiast w 2019 roku odnotowano wyraźnie większą liczbę podjęć pracy w grupie kobiet aniżeli w grupie mężczyzn. Kobiety podjęły pracę 723 razy, w tym z terenów wiejskich 369 razy. Ich procentowy udział w podjęciach pracy wzrósł do 52,5 % a kobiet ze wsi nawet do 55,6%.

Wykres 6. Podjęcia pracy w grupie kobiet i mężczyzn na przestrzeni lat 2017 - 2019

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Tabela 12. Wyłączenia bezrobotnych kobiet z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jaworze w latach 2017 – 2019 na skutek odmowy przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie oraz niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy

	Liczba wyłączeń		
	osób zarejestrowanych ogółem	kobiet zamieszkałych w mieście	kobiet zamieszkałych na wsi
w 2019			
Odmowa przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie	30	15	4
Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	517	214	122
w 2018			
Odmowa przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie	37	12	4
Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	679	255	107
w 2017			
Odmowa przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie	29	14	5
Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	724	263	139
RAZEM w latach 2017 – 2019			
Odmowa przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie	96	41	13
Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	1 920	732	368

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy było obok podejmowania zatrudnienia drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia osób zarejestrowanych z rejestru bezrobotnych. Częściej nie zgłaszali się do urzędu mężczyźni aniżeli kobiety. Natomiast analizując sytuację kobiet - te zamieszkałe w mieście traciły status częściej niż kobiety zamieszkałe na wsi z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy. Z kolei drugim najczęstszym powodem utraty statusu osoby bezrobotnej była odmowa przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie. Tu również zaobserwowano większy udział mężczyzn niż kobiet. Pracodawcy znacznie częściej poszukiwali do swoich firm mężczyzn, którzy najczęściej odmawiali przyjęcia propozycji pracy ze względu na wysokość wynagrodzenia, stan zdrowia lub brak możliwości dojazdu do pracy zmianowej. Kobiety natomiast nie wyrażały zainteresowania

ofercą z powodu braku opieki nad dzieckiem, pracą w systemie trzymianowym i również brakiem dojazdu.

C. BEZROBOTNI MIESZKAŃCY WSI

Zaliczenie osób zamieszkujących obszary wiejskie do znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy wynika z kilku uwarunkowań. Pierwsze z nich dotyczy trudności w dojeździe do potencjalnego miejsca pracy. Problem ten dodatkowo pogłębia się w przypadku pracy wielozmianowej i braku dojazdu do pracy środkami transportu zbiorowego. Wyłącznie indywidualne inicjatywy mieszkańców wsi dotyczące organizacji dojazdu do pracy z wykorzystaniem własnych środków transportu stanowią czasami jedyną, realną możliwość dojazdu i stwarzają szansę na podjęcie i kontynuowanie zatrudnienia. Poza trudnościami z dojazdem do pracy, dodatkową barierą jest obciążenie finansowe związane z koniecznością pokrycia kosztów dojazdu do pracy. Sytuacja taka często występuje w pierwszym okresie zatrudnienia, gdy osiągnięte wynagrodzenie jest niskie i decyduje o opłacalności i motywacji do podjęcia pracy.

Z danych statystycznych wynika, że na koniec grudnia 2019 r. zarejestrowanych było 895 osób zamieszkujących obszary wiejskie, które stanowiły 52,7% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Na koniec 2018 r. zarejestrowanych było 996 mieszkańców wsi (51 % ogółu bezrobotnych), natomiast na koniec 2017 r., 1 079, którzy stanowili 50,1% populacji bezrobotnych. Z powyższych danych wynika, że udział osób pozostających bez pracy zamieszkujących obszary wiejskie wzrasta. Jednakże w ujęciu całorocznym liczba rejestracji osób z terenów wiejskich stale maleje. Rejestracji w ciągu roku 2019 dokonało 1 180 osób. W porównaniu do roku 2018 i 2017 były to odpowiednio wartości – 1 371 osób i 1 601 osób.

Tabela 13. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie jaworskim zamieszkałych w mieście i na wsi wg. stanu na koniec grudnia w latach 2017 – 2019

rok	bezrobotni ogółem	w tym kobiety	zamieszkali w mieście	w tym kobiety w mieście	zamieszkali na wsi	w tym kobiety zamieszkałe na wsi
1	2	3	4	5	6	7
2017	2154	1134	1075	566	1079	568
2018	1956	1087	960	524	996	563
2019	1698	935	803	434	895	501

Źródło: opracowania statystyczne PUP w Jaworze

W 2019 roku największą liczbę osób bezrobotnych stanowili podobnie jak w latach poprzednich mieszkańcy gminy Bolków z największą liczbą zarejestrowanych kobiet w powiecie, osób długotrwale bezrobotnych i po 50. roku życia (21% ogółu zarejestrowanych). Najlepiej przedstawiała się sytuacja mieszkańców gminy Wądroże Wielkie, których liczba stanowiła zaledwie 6,6 % ogółu osób zarejestrowanych. Największą liczbę osób do 30 roku życia stanowią mieszkańcy gminy Bolków (73 osoby) oraz mieszkańcy gminy Mściwojów (45 osób). Z kolei liczba osób długotrwale pozostających bez pracy jest największa w gminie Bolków i gminie Męcinka. Strukturę osób zamieszkujących tereny wiejskie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Struktura udziału osób bezrobotnych ogółem wg miast i gmin w powiecie jaworskim wg stanu na koniec II półrocza 2019 roku

Powiat jaworski								
Lp.	Miasto lub gmina	Liczba bezrobotnych ogółem	w tym		z grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy			
			kobiety	będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 30 roku życia	w tym do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni
1	Bolków-obszar wiejski	341	192	310	73	30	109	232
2	gmina wiejska Męcinka	142	72	127	31	20	36	87
3	gmina wiejska Mściwojów	139	88	116	45	17	33	62
4	gmina wiejska Paszowice	160	84	127	39	24	39	78
5	gmina wiejska Wądroże Wielkie	113	65	100	32	15	33	67
Razem wieś		895	501	780	220	106	250	526
Razem powiat		1698	935	1441	412	185	485	904

Źródło: opracowania statystyczne PUP w Jaworze

Tabela 15. Podjęcia pracy w latach 2017 – 2019 przez bezrobotnych mieszkańców terenów wiejskich

	2019				2018				2017			
	Osoby bezrobotne ogółem (O)	w tym kobiety (K)	Zamieszkali na wsi		Osoby bezrobotne ogółem (O)	w tym kobiety (K)	Zamieszkali na wsi		Osoby bezrobotne ogółem (O)	w tym kobiety (K)	Zamieszkali na wsi	
			O	K			O	K			O	K
Liczba osób podejmujących pracę w ciągu roku	1378	723	663	369	1563	792	666	336	1802	876	793	383
% udział osób zamieszkałych na wsi w podjęciach pracy	52,5 %		55,6 %		50,7 %		50,4 %		48,6 %		48,3 %	

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Z powyższego zestawienia wynika, iż podejmowanie zatrudnienia przez mieszkańców wsi w latach 2017-2018 było na podobnym poziomie co mieszkańców miast. Sytuacja zaczęła się zmieniać na korzyść mieszkańców wsi w roku 2019 kiedy to ich udział w podjęciach pracy przewyższył próg 55 %. Wyraźnie zwiększyła się aktywność zawodowa w tej grupie ryzyka a czy ta tendencja się utrzyma pokażą sprawozdania z realizacji programu.

D. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

Osoby z niepełnosprawnościami stanowią jedną z grup ludności, która wymaga stałego monitorowania – z punktu widzenia integracji społecznej, w tym także poprzez pracę. Trudna sytuacji osób z niepełnosprawnościami jest związana m.in. z ich niską aktywnością zawodową. Dynamicznie zmieniający się rynek pracy stanowi obszar działań powiatowych urzędów pracy mających na celu wsparcie osób z niepełnosprawnościami w tym zakresie.

Na koniec grudnia 2019 w rejestrach powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego pozostawało 4 893 osoby niepełnosprawne, co stanowiło 8,7% ogólnej liczby bezrobotnych w regionie (kobiety stanowiły 6,6% ogólnej liczby bezrobotnych kobiet w woj. dolnośląskim). W porównaniu ze stanem na koniec grudnia 2018 odnotowano spadek o 201 osób, jednakże udział procentowy osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami wzrósł na przestrzeni tego roku o 0,6 punktu procentowego.⁶

Tabela 16. Niepełnosprawni bezrobotni wg powiatów w 2019 roku

Powiat	Bezrobotni ogółem	w tym kobiety	Niepełnosprawni bezrobotni	w tym kobiety	Udział % osób niepełnosprawnych wśród bezrobotnych	Udział % kobiet niepełnosprawnych wśród bezrobotnych kobiet
Bolesławiecki	1293	749	140	52	10,8	6,9
Dzierżoniowski	1468	758	202	80	13,8	10,6
Głogowski	2036	1318	182	102	8,9	7,7
Górowski	1530	907	108	51	7,1	5,6
Jaworski	1698	935	104	42	6,1	4,5
Jeleniogórski-ziemski	1594	789	80	33	5	4,2
Jeleniogórski-grodzki	1096	565	115	52	10,5	9,2
Kamiennogórski	776	377	113	42	14,6	11,1
Kłodzki	5330	2773	375	139	7	5
Legnicki-ziemski	1643	931	96	46	5,8	4,9
Legnicki-grodzki	1908	1072	266	115	13,9	10,7
Lubański	1167	613	144	53	12,3	8,6
Lubiński	1475	987	146	85	9,9	8,6
Lwówecki	1477	745	95	25	6,4	3,4
Milicki	854	511	91	27	10,7	5,3
Oleśnicki	1971	1146	233	116	11,8	10,1
Oławski	1622	807	113	51	7	6,3
Polkowicki	1651	1019	95	44	5,8	4,3
Strzeliński	1408	777	89	27	6,3	3,5
Średzki	1068	565	113	49	10,6	8,7
Świdnicki	3284	1737	275	105	8,4	6
Trzebnicki	1526	963	136	53	8,9	5,5
Wałbrzyski-ziemski	1547	865	152	85	9,8	9,8
Wałbrzyski-grodzki	1974	1138	225	115	11,4	10,1
Wołowski	1795	1013	73	33	4,1	3,3
Wrocławski-ziemski	1195	685	79	30	6,6	4,4
Wrocławski-grodzki	6429	3214	554	195	8,6	6,1
Ząbkowicki	2035	1077	179	72	8,8	6,7
Zgorzelecki	1369	732	185	57	13,5	7,8
Złotoryjski	1803	967	135	59	7,5	6,1
WOJEWÓDZTWO	56022	30735	4893	2035	8,7	6,6

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01 wg stanu na dzień 31.12.2019

⁶ Opracowanie statystyczne Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy: Informacja o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy na dolnośląskim rynku pracy w roku 2019, str.3;

W powiecie jaworskim nastąpił spadek liczby rejestrujących się osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w okresie od 2017 r. do 2019 r. zarówno w grupie osób bezrobotnych jak i poszukujących pracy co obrazuje poniższa tabela. Pozostający w ewidencji urzędu niepełnosprawni mężczyźni co roku stanowią większość w prezentowanej grupie ryzyka – w latach 2019 - 2018 - 60%, w 2017 roku – 66 %.

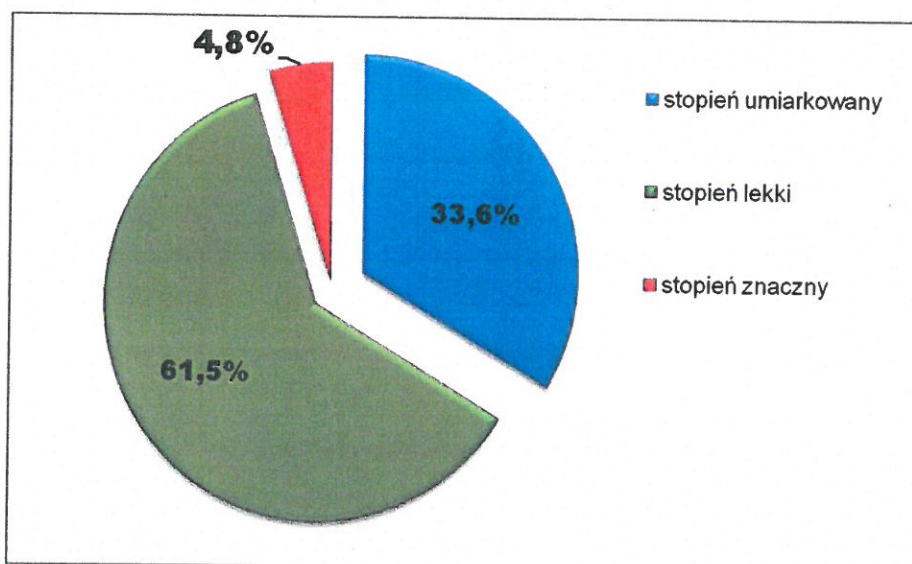
Tabela 17. Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych w powiecie jaworskim w końcu II półrocza w latach 2017 – 2019

Rok	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności		Liczba zarejestrowanych osób poszukujących pracy z orzeczonym stopniem niepełnosprawności	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
2019	104	42	17	7
2018	102	40	19	8
2017	137	47	24	5

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Według danych na koniec II półrocza 2019 r. wśród zarejestrowanych 104 osób z omawianej grupy ryzyka 5 bezrobotnych osób niepełnosprawnych miało znaczny stopień niepełnosprawności, 35 osób – umiarkowany stopień niepełnosprawności, a 64 osoby – stopień lekki.

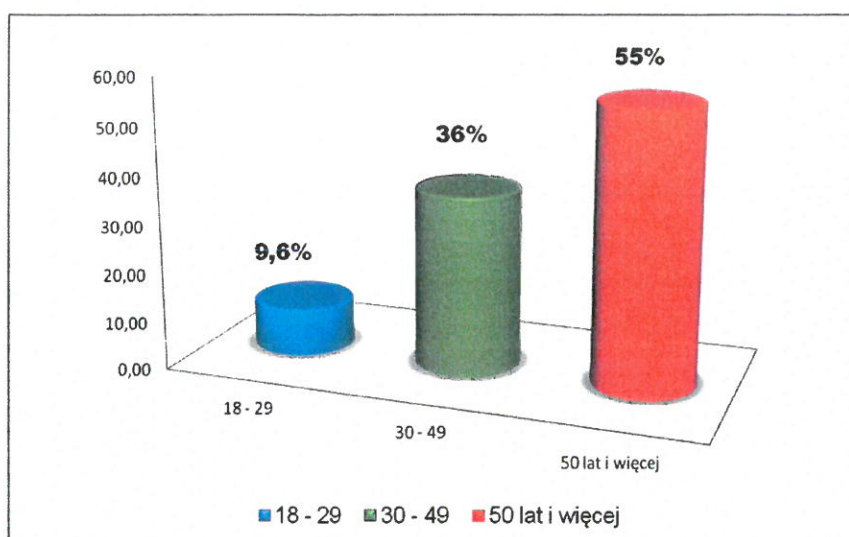
Wykres 7. Bezrobotne osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy wg stopnia niepełnosprawności w końcu 2019 r.

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Według danych na koniec II półrocza 2019 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych osób niepełnosprawnych największą grupę stanowiły osoby 50 lat i więcej. Na drugim miejscu pod względem liczebności grupy były osoby w wieku 30 – 49 lat. Z kolei kobiety najliczniej reprezentowały grupę wiekową 30-49 lat a mężczyźni grupę wiekową 50 lat i więcej.

Wykres 8. Bezrobotne osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy wg wieku w 2019 r.

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Analizując liczebność w grupie osób niepełnosprawnych na przestrzeni lat 2017 – 2019 odnotowano spadki w każdej grupie wiekowej, jednak grupa niepełnosprawnych kobiet w 2019 r. zwiększyła się nieznacznie o 4 osoby w stosunku do 2018 roku. Największy odpływ osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami w porównaniu do 2017 roku nastąpił w 2019 roku w grupie wiekowej 30 – 49 lat a najmniejszy w grupie wiekowej 18 – 29 lat.

Tabela 18. Bezrobotne osoby niepełnosprawne według wieku w latach 2017 - 2019

Grupa wiekowa	2017		2018		2019	
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
18 – 29	13	4	11	4	10	5
30 – 49	55	29	43	25	37	22
50 lat i więcej	69	14	48	11	57	15
RAZEM	137	47	102	40	104	42

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

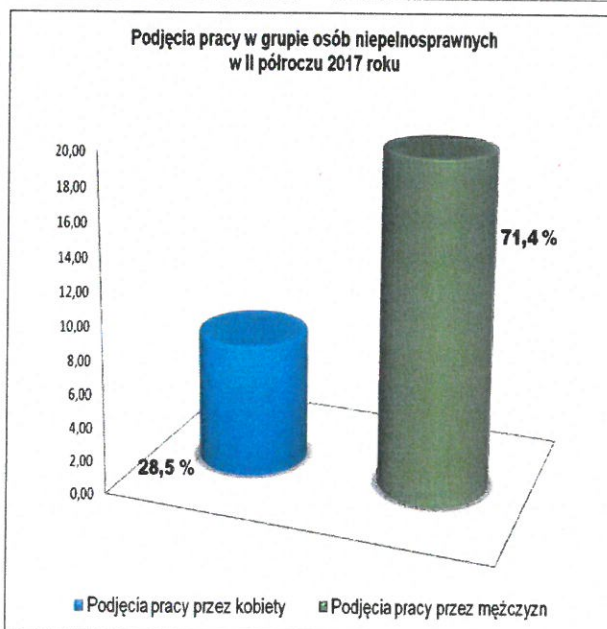
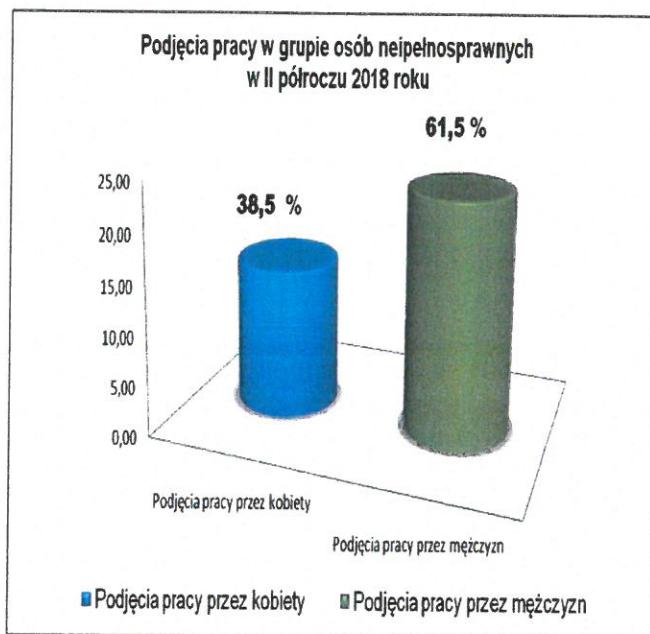
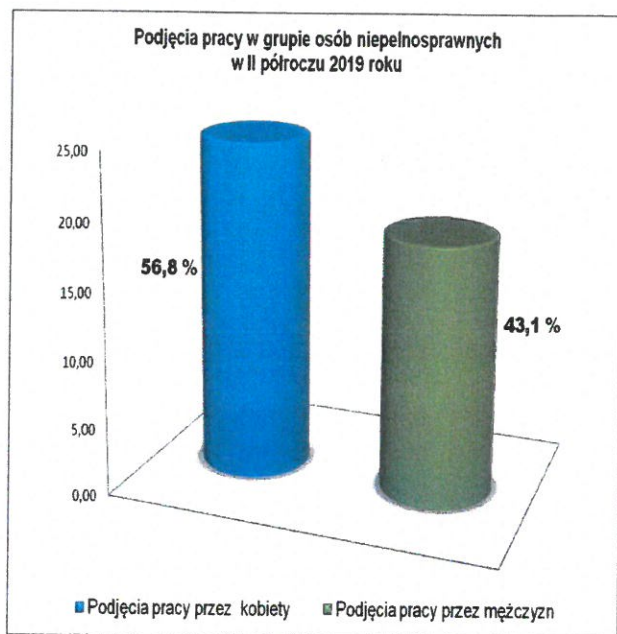
Tabela 19. Bezrobotne osoby niepełnosprawne długotrwale w II półroczu w latach 2017 - 2019

Osoby długotrwale bezrobotne								
2017			2018			2019		
ogółem	niepełnosprawne ogółem	w tym kobiety	ogółem	niepełnosprawne ogółem	w tym kobiety	ogółem	niepełnosprawne ogółem	w tym kobiety
643	65	20	618	94	32	459	58	22
% udział w grupie	10,1%	3,1%	% udział w grupie	15,2%	5,2%	% udział w grupie	12,6%	4,8%

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Długotrwale bezrobotni z orzeczonym stopniem niepełnosprawności są na rynku pracy jeszcze w trudniejszej sytuacji niż osoby pełnosprawne długo pozostający bez pracy. Z analizy danych wynika, iż największa liczba osób niepełnosprawnych powraca do zatrudnienia w grupie poprzednio pracujących co prowadzi do wniosków, iż samo podjęcie pracy jest motywacją do jej ponownego podejmowania w przypadku utraty zatrudnienia. Ludzie, którzy poznali czym jest środowisko pracy i funkcjonowali w nim wykazują się wyższą aktywnością zawodową aniżeli osoby, które dotychczas nie pracowały. Zaobserwowano także tendencję do zwiększonej aktywności na rynku pracy niepełnosprawnych kobiet, które w roku 2019 stanowiły większość w stosunku do niepełnosprawnych mężczyzn co obrazują poniższe wykresy.

Wykres 9. Bezrobotne osoby niepełnosprawne wyłączone z ewidencji PUP w Jaworze w II półroczu w latach 2017 - 2019

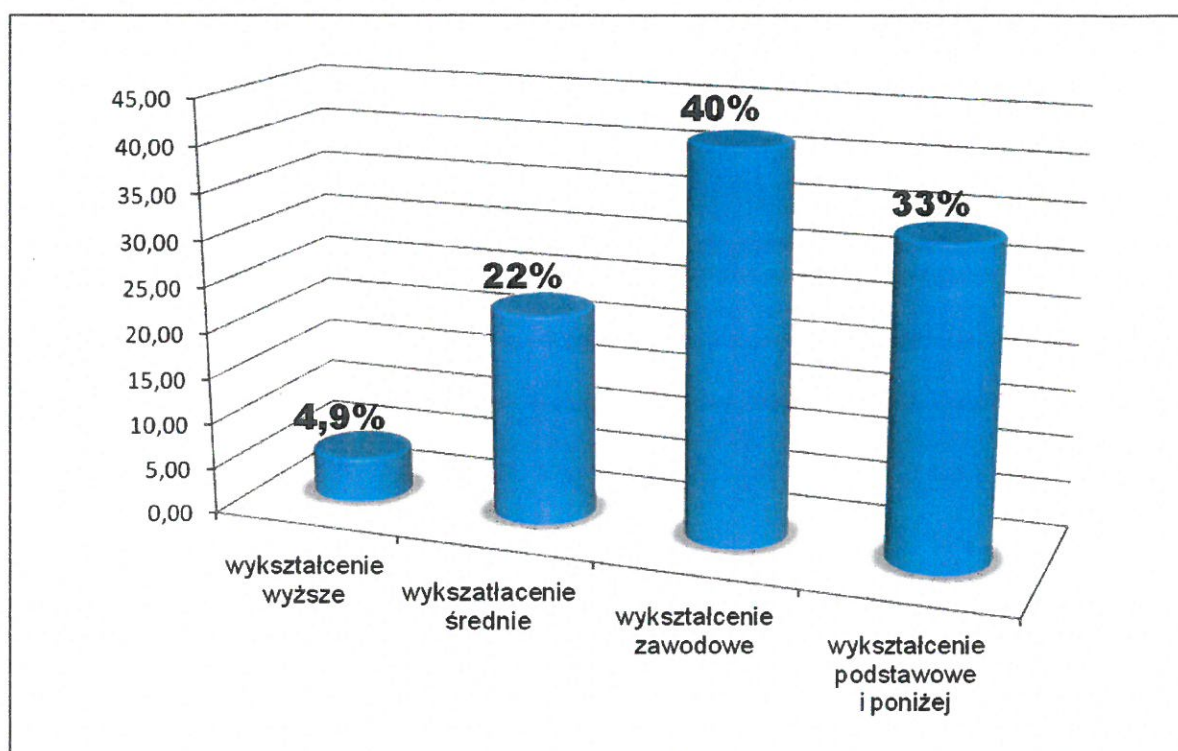
Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

W II półroczu 2019 roku pracę podejmowały najczęściej osoby poprzednio pracujące (41 osób), z wykształceniem poniżej średniego (27 osób). W lepszej sytuacji na rynku pracy były osoby zamieszkałe w mieście bowiem z tej grupy 34 osoby znalazły zatrudnienie, a zamieszkałe na wsi w liczbie 10 osób. Odnotowano również podjęcie zatrudnienia w grupie osób długotrwale bezrobotnych w liczbie 12 osób.

Pomimo wielu wysiłków i znaczących nakładów poniesionych w ciągu ostatnich lat na poprawę warunków życia, funkcjonowania społecznego oraz pracy osób niepełnosprawnych nadal znaczna część tych osób doświadcza różnych ograniczeń utrudniających im pełne funkcjonowanie w społeczeństwie. Podstawowym źródłem problemów osób niepełnosprawnych na rynku pracy w Polsce wydają się być bariery edukacyjne i niski poziom wykształcenia. Niepełnosprawni, w porównaniu do ludzi sprawnych, nadal mają gorszy dostęp do edukacji, szczególnie edukacji wyższej, i w efekcie słabszy dostęp do rynku pracy. Z badań aktywności ekonomicznej BAEL wynika, że 20,1% pełnosprawnych Polaków ukończyło studia wyższe, podczas gdy w grupie osób niepełnosprawnych jedynie 6,7% to absolwenci wyższych uczelni.⁷

Według danych na koniec 2019 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych osób niepełnosprawnych jedynie 5 osób miało wykształcenie wyższe, 23 osoby – średnie, a 42 osoby wykształcenie zawodowe. Grupa osób niepełnosprawnych posiadających wykształcenie podstawowe poniżej liczyła 34 osoby.

Wykres 10. Bezrobotne osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy wg poziomu wykształcenia w końcu 2019 r.

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Osoby niepełnosprawne są grupą społeczną będącą w gorszym położeniu na rynku pracy, w porównaniu z osobami pełnosprawnymi. Z powyżej przedstawionych danych można wyciągnąć wnioski, że niepełnosprawni są nadal postrzegani stereotypowo przez pryzmat swoich ograniczeń, a ich szanse na szybkie znalezienie pracy są dużo mniejsze niż

⁷ <https://stopbarierom.pl/przyjazny-pracodawca/sytuacja-osob-niepelnosprawnych-na-ryнку-pracy-w-oparciu-o-badania-i-indywidualne-doswiadczenia-pracownikow-i-pracodawcow/>

w przypadku osób pełnosprawnych. Takie cechy jak płeć, wiek, staż pracy oraz wykształcenie nie mają większego znaczenia i w szczególności sposób nie determinują czasu pozostawania poza sferą zatrudnienia. Dlatego też bardzo ważną wydaje się potrzeba podnoszenia świadomości społecznej co do wartości osoby niepełnosprawnej jako pracownika i podejmowanie takich działań by czas pozostawania bez pracy osób niepełnosprawnych był jak najkrótszy.

E. OSOBY 50 PLUS

Osoby mające 50 lat i więcej to kolejna grupa ryzyka zagrożona wykluczeniem zawodowym a ponadto skupiająca także przedstawicieli z pozostałych grup ryzyka, tj: kobiet, zamieszkałych na wsi, długotrwale bezrobotnych i niepełnosprawnych. Wraz z wiekiem sytuacja bezrobotnych ulega pogorszeniu. Ze względu na malejące możliwości adaptacyjne, pogarszający się stan zdrowia osoby w wieku przedemerytalnym i emerytalnym również negatywnie odczuwają sytuację braku pracy.

Zmieniająca się struktura wieku społeczeństwa będzie skłaniała pracodawców do dostrzeżenia potencjału zawodowego i doświadczenia osób starszych, ponieważ liczba młodych ludzi jest zbyt mała, aby zaspokoić w przyszłości potrzeby kadrowe. W erze długowieczności i przy spadku liczby urodzeń rośnie udział osób starszych w populacji. Zgodnie z danymi GUS na polskim rynku pracy tylko 34 proc. osób między 50 a 64. r.ż. jest aktywnych zawodowo. Bardzo ważne zatem staje się inicjowanie rozwiązań, które będą wspierały osoby 50+ na rynku pracy, aby pozostawały one aktywne zawodowo jak najdłużej. Do realizacji tego działania niezbędnym jest zmiana nastawienia pracodawców do zatrudniania osób starszych jak i pobudzenie aktywności osób 50+ do podnoszenia kwalifikacji zawodowych czy przekwalifikowania. Konkretnie kwalifikacje potwierdzone aktualnymi certyfikatami, wspierane doświadczeniem, mogą okazać się dla osób z tej grupy kluczowe w procesie rekrutacji przy poszukiwaniu i zmianie miejsca zatrudnienia.

W powiecie jaworskim grupa osób bezrobotnych w wieku 50+ stanowiła w 2019 roku 28,6% ogółu osób zarejestrowanych, w tym kobiety 50+ stanowiły 18,9% ogółu zarejestrowanych kobiet. Analizując liczebność tej grupy na przestrzeni lat 2017 – 2019 odnotowano w 2019 roku spadek o 146 osób 50+ w stosunku do 2017 r., w tym kobiet o 48 osób. Jak wynika z powyższego mężczyźni w tej grupie częściej tracą status osoby bezrobotnej, w tym z tytułu podjęcia pracy. W 2019 roku to właśnie oni 233 razy zgłaszali podjęcie zatrudnienia, a kobiety ponad dwukrotnie mniej - 98 razy. Strukturę grupy osób bezrobotnych w wieku 50+ przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 20. Struktura grupy wiekowej 50+ w końcu kwartału latach 2017 – 2019

Zarejestrowane osoby bezrobotne 50 plus						
	2017		2018		2019	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
os. niepełnosprawne	69	14	48	11	57	15
os. długotrwale bezrobotne	415	149	371	134	307	110
w wieku:						
45 – 54 lata	206	92	175	87	152	68
55-59 lat	284	132	241	113	209	108
60 lat i więcej	141	X	135	X	124	X
posiadający wykształcenie						
wyższe	13	5	12	4	12	3
średnie	128	59	107	52	96	50
zawodowe	217	65	197	61	183	58
podstawowe i poniżej	273	95	235	83	194	65

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

Najliczniejszą grupę wśród osób 50+ stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, osoby w przedziale wiekowym 55 – 59 lat oraz posiadający wykształcenie podstawowe i poniżej. Tendencja ta utrzymywała się w omawianych latach. Największy spadek w 2019 r. osób pod względem poziomu wykształcenia nastąpił w stosunku do 2017 r. u osób 50+ z wykształceniem podstawowym i poniżej (79 osób) oraz osób w wieku 55-59 lat (75 osób). Najmniejszy spadek liczby osób 50+ występował wśród osób niepełnosprawnych, osób w wieku 60 lat i więcej oraz wśród posiadających wykształcenie wyższe i średnie.

ROZDZIAŁ IV OFERTY PRACY I POTRZEBY PRACODAWCÓW w 2019 roku

W 2019 roku pracodawcy zgłosili swoje potrzeby zatrudnieniowe w ramach otwartego pośrednictwa pracy jak i w ramach współpracy z urzędem pracy przy zatrudnianiu potencjalnych kandydatów 1559 razy (o 95 razy więcej w porównaniu do 2018 roku). Najwięcej miejsc pracy oferowano w mieście Jawor (1 068 miejsc pracy). Na drugim miejscu pod względem liczby ofert pracy uplasowało się miasto Bolków (160 miejsc pracy) a trzecie zajęli pracodawcy spoza powiatu oferując 150 miejsc pracy. Najmniej ofert złożyli pracodawcy zatrudniający na terenie gminy Wądroże Wielkie. Liczbę zgłoszonych miejsc zatrudnienia jak i formy wsparcia z jakich korzystali pracodawcy na przestrzeni 2019 roku obrazuje poniższa tabela.

Tabela 21. Liczba miejsc pracy pozyskanych w ramach ofert pracy w 2018 i 2019 roku

GMINA	2018	2019	GMINA	2018	2019
m. Jawor [020501]	651	1068	gm. Mściwojów [020504]	58	55
prace interwencyjne	54	53	prace interwencyjne	12	6
roboty publiczne	0	0	roboty publiczne	0	0
praca stała	407	826	praca stała	31	37
inna praca w tym psu	4	2	inna praca w tym psu	0	0
staż	157	167	staż	9	7
bon na zasiedlenie	0	0	bon na zasiedlenie	0	0
miejsca pracy	10	18	miejsca pracy	5	5
praca 50+	8	0	praca 50+	0	0
pozostałe formy wsparcia	17	2	pozostałe formy wsparcia	1	0
m. Bolków [020502]	159	160	gm. Paszowice [020505]	61	53
prace interwencyjne	17	23	prace interwencyjne	5	5
roboty publiczne	0	0	roboty publiczne	0	0
praca stała	49	63	praca stała	30	33
inna praca w tym psu	20	15	inna praca w tym psu	0	0
staż	47	41	staż	14	7
bon na zasiedlenie	0	0	bon na zasiedlenie	0	0
miejsca pracy	14	15	miejsca pracy	11	8
praca 50+	2	1	praca 50+	0	0
pozostałe formy wsparcia	10	2	pozostałe formy wsparcia	1	0
gm. Bolków	29	32	gm. Wądroże Wielkie [020506]	25	16
prace interwencyjne	1	0	prace interwencyjne	3	1
roboty publiczne	0	0	roboty publiczne	0	0
praca stała	10	9	praca stała	8	4
inna praca w tym psu	0	12	inna praca w tym psu	5	5
staż	12	10	staż	8	5
bon na zasiedlenie	0	0	bon na zasiedlenie	0	0
miejsca pracy	0	0	miejsca pracy	1	1
praca 50+	1	0	praca 50+	0	0
pozostałe formy wsparcia	5	1	pozostałe formy wsparcia	0	0
gm. Męcinka [020503]	59	25	Spoza Powiatu	422	150
prace interwencyjne	0	5	prace interwencyjne	16	15

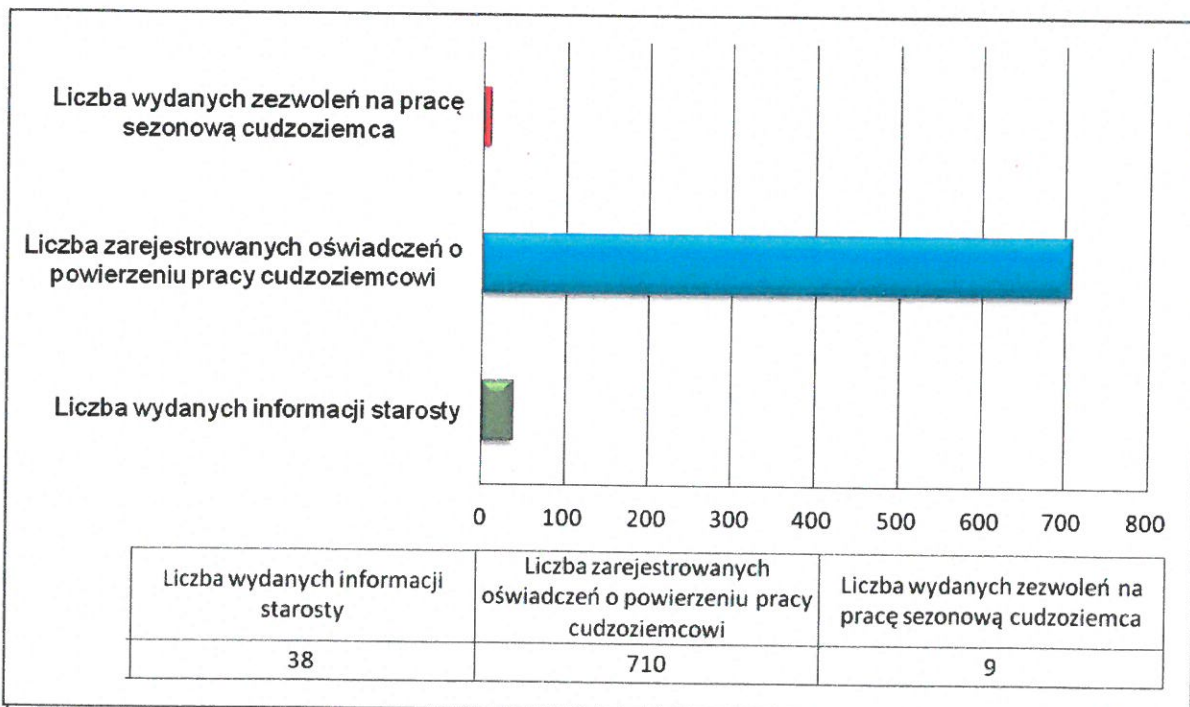

roboty publiczne	0	0	roboty publiczne	0	0
praca stała	31	4	praca stała	375	109
inna praca w tym psu	12	10	inna praca w tym psu	0	0
staż	14	4	staż	20	22
bon stażowy	0	0	bon stażowy	0	0
bon na zasiedlenie	0	0	bon na zasiedlenie	0	0
miejsca pracy	2	2	miejsca pracy	4	0
praca 50+	0	0	praca 50+	1	2
pozostałe formy wsparcia	0	0	pozostałe formy wsparcia	6	2
			NARASTAJĄCO	1464	1559

Źródło: opracowanie statystyczne PUP w Jaworze

Jednocześnie w 2019 r. pracodawcy z powiatu jaworskiego ubiegali się o zatrudnienie cudzoziemców 757 razy co przedstawia wykres nr 11. Polska w ostatnich latach zaliczyła wysoki skok gospodarczy, z tego też względu cudzoziemcy coraz chętniej przyjeżdżają do naszego kraju, nie tylko w celach turystycznych, lecz także zarobkowych. Z uwagi na trendy demograficzne każdego roku ubywa osób w wieku produkcyjnym, co w istotny sposób przekłada się na możliwości pozyskania pracowników a ta pogłębiająca się sytuacja, w której brakuje pracowników zarówno do prac specjalistycznych, jak i prac prostych, stanowi zagrożenie dla dalszego rozwoju firm działających w Polsce. Mimo organizowanych przez tutaj urząd pracy giełd pracy i spotkań z pracodawcami nie udało się znaleźć takiej liczby kandydatów by zaspokoić wszystkie potrzeby pracodawców. W czasie rekrutacji występowały odmowy ze strony osób bezrobotnych najczęściej ze względu na wysokość proponowanego wynagrodzenia, pracę zmianową i związany z tym utrudniony dojazd czy brak możliwości zapewnienia opieki nad dziećmi. Mając na względzie ograniczone zasoby kompetencji Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze jako jeden z obszarów działań w ramach niniejszego programu zaplanował dalsze wspieranie pracodawców przy zatrudnianiu cudzoziemców co na przestrzeni najbliższych lat będzie z całą pewnością zjawiskiem eskalującym.

Wykres 11. Liczba prowadzonych postępowań przez PUP w Jaworze w zakresie zatrudniania cudzoziemców w 2019 r.

Źródło: dane statystyczne PUP w Jaworze

ROZDZIAŁ V

OBSZARY DZIAŁAŃ NA LATA 2021 – 2025

1. Obszary działań Powiatowego Urzędu Pracy w Jaworze

Przedstawiona w poprzednim rozdziale analiza miała na celu określenie możliwości i barier, które determinują procesy zachodzące na rynku pracy. Umożliwiła także wyodrębnienie grup osób bezrobotnych napotykających największe trudności w podjęciu pracy. Uwzględniając analizę oraz dostępne możliwości prawne działań wyznaczono następujące obszary wsparcia na lata 2021-2025.

Obszar I Współpraca z pracodawcami i partnerami rynku pracy, poprzez:

- kontynuowanie i rozwijanie współpracy z pracodawcami i partnerami rynku pracy;
- pozyskiwanie nowych pracodawców;
- promocja form wsparcia;
- informowanie o międzynarodowym pośrednictwie pracy w ramach sieci EURES;
- doskonalenie usług urzędu pracy i prowadzenie skutecznego pośrednictwa pracy;
- organizację spotkań z pracodawcami, giełd pracy i targów pracy;
- podejmowanie i realizacja działań wynikających z aktualnej sytuacji na rynku pracy.

Obszar II Rozwój lokalnej przedsiębiorczości

1. Wspieranie procesu powstawania firm jednoosobowych poprzez:
  - zapewnienie dostępności jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych;
  - udzielenie wsparcia szkoleniowego w zakresie zasad uruchamiania i prowadzenia działalności gospodarczej;
  - umożliwienie osobom bezrobotnym uzyskania kwalifikacji zawodowych niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej.
2. Wsparcie rozwoju sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w wyniku realizacji następujących działań:
  - wspieranie procesu tworzenia nowych miejsc pracy poprzez refundację kosztów wyposażenia i doposażenia miejsc pracy
  - wspieranie rozwoju firm poprzez realizację subsydiowanego zatrudnienia;
  - wsparcie w zakresie pozyskiwania pracowników o wymaganych kwalifikacjach poprzez realizację form, polegających na podniesieniu kwalifikacji osób bezrobotnych;
  - wsparcie pracodawców w finansowaniu ich kosztów kształcenia ustawicznego oraz zatrudnianych pracowników.

Obszar III Wspieranie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Z przeprowadzonej analizy wynika, że największe problemy ze znalezieniem zatrudnienia mają następujące grupy osób bezrobotnych: osoby długotrwale bezrobotne, kobiety, mieszkańcy wsi, osoby niepełnosprawne oraz osoby powyżej 50 roku życia. W celu wyrównania szans tych osób na rynku pracy planowane jest podjęcie następujących działań:

- rozpoznawanie potrzeb osób bezrobotnych w zakresie aktywizacji zawodowej;
- pozyskiwanie ofert pracy oraz organizowanie giełd pracy i targów pracy;
- zwiększenie dostępności do ofert pracy poprzez szerokie rozpowszechnianie aktualnych propozycji zatrudnienia;

- zapewnienie środków finansowych na realizację programów rynku pracy i zwiększanie w efekcie dostępności programów rynku pracy;
- pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na aktywizację osób bezrobotnych z Funduszu Pracy, EFS i PFRON;
- realizacja form wsparcia z udziałem osób z grup ryzyka, w tym: poradnictwo zawodowe, organizacja szkoleń, staży zawodowych, prac społecznie użytecznych, refundacja kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną;
- promowanie „uczenia się przez całe życie”.

Obszar IV Pobudzanie mobilności zawodowej na lokalnym i regionalnym rynku pracy poprzez:

- przyznawanie bonów na zasiedlenie,
- refundację kosztów przejazdu do pracy i na staż,
- rozpowszechnianie ofert pracy w ramach sieci EURES,
- promowanie działań prowadzonych w ramach sieci EURES.

Obszar V Niwelowanie braków kadrowych pracodawców na lokalnym rynku pracy – zatrudnianie cudzoziemców

- doradzanie pracodawcom z zakresu zatrudniania cudzoziemców,
- rejestracja oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń,
- wydawanie zezwoleń na pracę sezonową,
- wydawanie informacji starosty.

2. Oczekiwane efekty z realizacji działań

a) w ramach Obszaru I Współpraca z pracodawcami

- kreowanie pozytywnego wizerunku Urzędu;
- zacieśnienie współpracy Urzędu z partnerami rynku pracy;
- wzrost liczby ofert pracy;
- wzrost świadomości pracodawców dot. ich udziału w realizowanych przez urząd pracy programach rynku pracy.

b) w ramach Obszaru II Rozwój lokalnej przedsiębiorczości

- pobudzenie przedsiębiorczości;
- powstanie nowych podmiotów gospodarczych;
- tworzenie nowych miejsc pracy – rozwój istniejących firm;
- utrzymanie aktywności zawodowej zatrudnionych pracowników poprzez wsparcie środkami KFS kształcenia ustawicznego dostosowanego do potrzeb pracodawców.

c) w ramach Obszaru III Wspieranie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy

- zmniejszenie udziału osób z grup ryzyka w ogólnej liczbie bezrobotnych poprzez kierowanie do programów rynku pracy;
- wsparcie kobiet na lokalnym rynku pracy,
- pomoc w uzyskaniu pierwszego doświadczenia zawodowego;
- podwyższenie, uzupełnienie, uzyskanie nowych lub zmiany posiadanych kwalifikacji w ramach szkoleń;
- ułatwienie ponownego wejścia na rynek pracy;
- zwiększenie szans na zatrudnienie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy;

- dostosowanie kwalifikacji osób niepełnosprawnych do potrzeb rynku pracy;
- wzrost poczucia własnej wartości i przełamanie bierności zawodowej;

d) w ramach Obszaru IV Pobudzanie mobilności zawodowej na lokalnym i regionalnym rynku pracy

- podejmowanie zatrudnienia poza miejscem zamieszkania;
- wzrost zatrudnienia osób zamieszkujących tereny wiejskie.

e) w ramach Obszaru V Niwelowanie braków kadrowych pracodawców na lokalnym rynku pracy – zatrudnianie cudzoziemców

- rozwój istniejących firm;
- zaspokojenie potrzeb kadrowych poprzez zatrudnianie cudzoziemców.

PODSUMOWANIE

Przygotowany Program zawiera informację o rozmiarach i strukturze bezrobocia oraz definiuje bezrobotnych z grupy ryzyka. Wyznacza główne obszary działania Powiatowego Urzędu Pracy w Jaworze na lata 2021-2025. Jego realizacja ma m.in. pozwolić na wyrównanie szans na rynku pracy poprzez wsparcie osób napotyających na największe trudności w znalezieniu zatrudnienia. Program realizowany będzie jednocześnie z innymi zadaniami wynikającymi z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz przepisów innych ustaw przy wykorzystaniu dostępnych usług i instrumentów rynku. W latach objętych programem dopuszcza się podejmowanie nowych działań na rzecz aktywizacji zawodowej na skutek zmian gospodarczych, społecznych i legislacyjnych. Głównym źródłem finansowania programu będą środki Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim na koniec grudnia 2019 r.	8
Wykres 2. Liczba bezrobotnych w wybranych gminach Dolnego Śląska wg stanu na koniec II półrocza 2019 r.	9
Wykres 3. Liczba bezrobotnych kobiet w wybranych gminach Dolnego Śląska wg stanu na koniec II półrocza 2019 r.	9
Wykres 4. Liczba bezrobotnych długotrwale w wybranych gminach Dolnego Śląska wg stanu na koniec II półrocza 2019 r.	10
Wykres 5. Stopa bezrobocia w powiecie jaworskim w 2019 r.	11
Wykres 6. Podjęcia pracy w grupie kobiet i mężczyzn na przestrzeni lat 2017 - 2019.	18
Wykres 7. Bezrobotne osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy wg stopnia niepełnosprawności w końcu 2019 r.	23
Wykres 8. Bezrobotne osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy wg wieku w 2019 r.	24
Wykres 9. Bezrobotne osoby niepełnosprawne wyłączone z ewidencji PUP w Jaworze w II półroczu w latach 2017 – 2019.	25
Wykres 10. Bezrobotne osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy wg poziomu wykształcenia w końcu 2019 r.	26
Wykres 11. Liczba prowadzonych postępowań przez PUP w Jaworze w zakresie zatrudniania cudzoziemców w 2019 r.	29

WYKAZ TABEL

Tabela 1. Dane statystyczne dotyczące liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych na początku i na końcu 2019 roku.	11
Tabela 2. Struktura udziału osób bezrobotnych ogółem wg miast i gmin w powiecie jaworskim wg stanu stan w końcu II półrocza 2019 roku.	12
Tabela 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wykształcenia. Stan na koniec grudnia 2017-2019 roku /powiat jaworski/.	12
Tabela 4. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wieku. Stan na koniec grudnia 2017-2019 roku /powiat jaworski/.	13
Tabela 5. Długotrwale bezrobotni w powiecie jaworskim oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2017 – 2019.	15

Tabela 6. Struktura grupy ryzyka - osób długotrwale bezrobotnych w latach 2017, 2018 i 2019 – stan na koniec 4 kwartału	15
Tabela 7. Bezrobotne kobiety w powiecie jaworskim oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec grudnia w latach 2017 – 2019.....	16
Tabela 8. Liczba rejestracji bezrobotnych kobiet w powiecie jaworskim w ciągu roku w latach 2017 – 2019	16
Tabela 9. Kobiety pozostające w ewidencji PUP na koniec grudnia w latach 2017-2019	17
Tabela 10. Kobiety pozostające w ewidencji PUP na koniec stycznia i grudnia w 2019 r.....	17
Tabela 11. Podjęcia pracy w latach 2017 – 2019 w wybranych grupach osób bezrobotnych ...	18
Tabela 12. Wyłączenia bezrobotnych kobiet z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jaworze w latach 2017 – 2019 na skutek odmowy przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie oraz niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy.....	19
Tabela 13. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie jaworskim zamieszkałych w mieście i na wsi wg. stanu na koniec grudnia w latach 2017 – 2019	20
Tabela 14. Struktura udziału osób bezrobotnych ogółem wg miast i gmin w powiecie jaworskim wg stanu stan w końcu II półrocza 2019 roku	21
Tabela 15. Podjęcia pracy w latach 2017 – 2019 przez bezrobotnych mieszkańców terenów wiejskich.....	21
Tabela 16. Niepełnosprawni bezrobotni wg powiatów w 2019 roku	22
Tabela 17. Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych w powiecie jaworskim w końcu II półrocza w latach 2017 – 2019	23
Tabela 18. Bezrobotne osoby niepełnosprawne według wieku w latach 2017 – 2019.....	24
Tabela 19. Bezrobotne osoby niepełnosprawne długotrwale w II półroczu w latach 2017 – 2019.....	24
Tabela 20. Struktura grupy wiekowej 50+ w końcu kwartału latach 2017 – 2019.....	27
Tabela 21. Liczba miejsc pracy pozyskanych w ramach ofert pracy w 2018 i 2019 roku.....	28